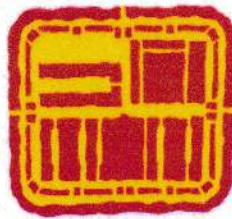

Vereniging Oud Valkenburg

OUD VALKENBURG

NIEUWSBRIEF NOVEMBER/DECEMBER 2011

Met deze nieuwsbrief komen wij even bij u thuis om iets van ons te laten horen. Dat doen we graag, want wij willen de geschiedenis van ons dorp levend houden.

In deze brief laten wij u zien op welke wijze wij de schooljeugd kennis laten maken met onze geschiedenis. Wij nemen u mee op een fietstocht door het dorp in de tijd dat vrijwel uitsluitend bedrijven en instellingen een telefoonnummer hadden; mobieltjes bestonden niet. Ook doen wij verslag van de levendige fotopresentatie van Gerrit Russchenberg "Een wandeling door de tijd". Daarmee geven wij slechts een beperkt beeld van onze bezigheden. Er wordt zoveel meer gedaan, archiefwerk, torenopenstelling, exposities enz. Allemaal werk dat gedaan wordt door vrijwilligers, die hun hart hebben gegeven aan ons dorp en zijn geschiedenis.

Spreekt u dat aan? Kom dan eens langs! Iedere zaterdag tussen 10.00 en 12.30 uur zijn wij in het Torenmuseum aan het Castellumplein. Maak eens een praatje met de "torenwacht". Hij of zij zal graag meer vertellen over het werk van onze vereniging.

Hans van der Does
voorzitter

Scholen op bezoek in het Torenmuseum

Groep 6 van CBS De Burcht

Op 27 oktober bracht groep 6 van de CBS De Burcht een bezoek aan het Torenmuseum. Het bezoek vormde onderdeel van het

lespakket "Zoektocht naar de Romeinen" dat ontwikkeld is door onze werkgroep "Educatie" en betekende de start van het zogeheten "Erfgoedspoor" in de gemeente Katwijk. Het doel van Erfgoedspoor is om leerlingen in aanraking te laten komen met geschiedenis dichtbij huis. En dan is het wel zo leuk om de klas uit te mogen in plaats van een hoofdstuk uit het geschiedenisboek door te nemen.

We zijn er best trots op, dat onze vereniging de eerste is in Katwijk die een dergelijk pakket levert aan de scholen.

Wethouder Gerard Mostert kwam er speciaal voor naar het Torenmuseum om daar het startschot te geven.

Wethouder Mostert start "Erfgoedspoor"

Brugklassers van Pieter Groen op bezoek

Op 2 en 3 november ontvingen we de acht brugklassen van het Andreacollege, locatie Pieter Groen. In totaal 210 leerlingen. Na een korte inleiding gingen ze aan de hand van vragenlijsten door het museum. Vervolgens maakten ze een speurtocht langs de contouren van het voormalig castellum.

Nieuw te koop in het Torenmuseum

De DVD "Valkenburg in de jaren '60" laat veel persoonlijke beelden zien van Valkenburg toen en is te koop voor € 12,50.

Het boek "Missie geslaagd" van Harry Fennes, waarvan hijzelf het eerste exemplaar op 16 november uitreikte aan burgemeester Wiene, behandelt de geschiedenis van De Wilbert en is te koop voor € 14,95.

Nieuwe aanwinsten

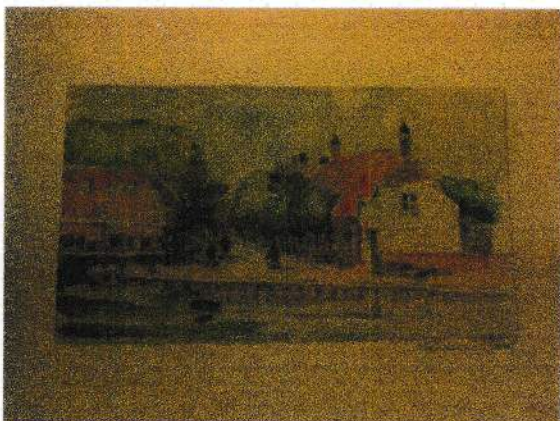
De afgelopen periode hebben we weer diverse voorwerpen ontvangen voor het museum.

Van Mevr. Vingerling-Ponse een Ravelli fruitschaal.

Mevr. Knecht heeft een ets van Valkenburg geschenkt.

Van de heer J van Egmond uit Zoeterwoude ontvingen we een aquarel voorstellend het Veerpad geschilderd door Th. W. Ouwerkerk. Alle gevers hartelijk bedankt.

Heeft u thuis ook nog voorwerpen, foto's, krantenknipsels, boeken enz. die iets met Valkenburg te maken hebben en die u kwijt wilt, de vereniging wil ze graag ontvangen.

Aquarel van het Veerpad geschenkt door J. van Egmond

Email-adressen

Veel leden hebben aan ons eerder verzoek gehoor gegeven en hun e-mailadres doorgegeven.

Echter, we hebben nog niet van ieder lid van de vereniging het e-mailadres.

Het kunnen beschikken daarover is van belang om u snel op de hoogte te kunnen brengen van de actualiteiten en activiteiten die met onze vereniging te maken hebben.

Graag verzoeken wij degenen die dit nog niet gedaan hebben, hun e-mailadres door te geven aan: vereniging@oudvalkenburgzh.nl.
Gaarne met uw naam en adres.

Contributie 2011

Wij verzoeken de leden, die hun contributie voor 2011 nog niet voldaan hebben, dit alsnog zo spoedig mogelijk te doen.

De contributie bedraagt nog steeds € 6,00
Gaarne overmaken op bankrekeningnummer: 1189.37.529 t.n.v. Ver. Oud Valkenburg.

Vrijwilligers gezocht

De uitvoering van de activiteiten van onze vereniging ligt voor een groot deel in handen van vrijwilligers. Deze verrichten voor de vereniging belangrijk werk. Op een aantal onderwerpen zoeken wij versterking, mensen die er plezier in hebben om in een vereniging als de onze actief te zijn. Het gaat met name om onze activiteiten op de terreinen collectiebeheer, communicatie, educatie, cultuurbehoud en historisch onderzoek. In het bijzonder zoeken we een vrijwilliger die handig is met het digitaliseren van verschillende mediabestanden en met internet.

Voor nader informatie kunt u bellen met onze voorzitter Hans van der Does

tel: 071- 4076804

e-mail: jvddoes@planet.nl

Presentatie "Een wandeling door de tijd"

Gedurende drie eeuwen bleef Valkenburg hetzelfde. Een klein dorp aan de Rijn met steen- en pannenkokerij als belangrijke bron van inkomsten. Dat betoogde Gerrit Russchenberg tijdens zijn "Wandeling door de tijd" op 15 november.

Russchenberg begon zijn presentatie, georganiseerd door onze vereniging, met het tonen van een kaart uit 1627. In wezen is er in de driehonderd jaar daarna nauwelijks iets veranderd in de structuur van Valkenburg, hield hij de vijftig belangstellenden voor. Wel in de manier van leven. Hij maakte dat zichtbaar met een indrukwekkend aantal oude foto's, de eerste uit 1875. In die tijd droegen de Valkenburgers nog de oude Rijnlandse klederdracht; deze verdween echter in de decennia daarna. In 1920 kreeg Valkenburg waterleiding en het verenigingsleven bloeide. Het dorp kreeg steeds meer een agrarisch karakter; in de dertiger jaren was dat vooral bollenteelt.

Indringend vertelde Russchenberg over de meidagen van 1940, die bij de Valkenburgers van toen nog steeds traumatische herinneringen oproepen. Het halve dorp werd door Nederlands vuur(!) platgeschoten, in vier dagen kwamen meer dan 900 militairen om; het dorp telde 1000 inwoners, van wie er 33 omkwamen.

In het kader van de wederopbouw wordt de nieuwe structuur van Valkenburg duidelijk. Beschadigde woningen worden hersteld, nieuwe woningen worden gebouwd, de kerken worden herbouwd; er is weer plaats voor leuke dingen. Ook de sfeer van de vijftiger jaren illustreert Russchenberg met veel foto's: de grote gezinnen, burenhulp, de BB, de EHBO en zelfs hangjongeren brengt hij in beeld. Valkenburg gaat groeien binnen de oude dorpskern; de Marinus Poststraat wordt gebouwd met in 1953 de honderdste gemeentewoning. In 1956 lijkt het dorp af te zijn.

Een doorbraak komt half jaren zestig met de ontwikkeling van 't Joght. Valkenburg wordt anderhalf keer zo groot. Het kleine "Nazareth" groeit groot. In de jaren zeventig wordt Valkenburg steeds minder bepaald door het oude dorp. Daarna lijkt het opnieuw "op slot" te zitten. Tot de uitbreiding in Het Duyfrak komt. Opnieuw wordt het woningbestand van Valkenburg met de helft uitgebreid.

Wat hierna? Russchenberg beëindigt zijn presentatie, die zowel geschiedenisliefebbers als zoekers van nostalgie en jeugdsentiment

zeer boeide, met beelden vanaf de Valkenburgse toren en de prangende vraag waar onze nieuwe generatie zal komen te wonen.

Gerrit Russchenberg presenteert

VALKENBURG ZH ANNO 1950 **- de telefoonaansluitingen -**

Onlangs kreeg de vereniging een lijst met de telefoonaansluitingen in Valkenburg uit 1950. De heer Griethuijsen uit Den Haag heeft ze voor ons geselecteerd.

We zeggen het wel eens met een gekke bek als een kind zich verveelt: "Ga de telefoongids maar lezen, dan ben je even zoet." Nu die van 1950 is best interessant en dan met name de lijst met Valkenburgers. Het geeft een beeld van wie er woonden, hoe de middenstand er bijvoorbeeld uitzag en hoe groot het dorp was. In de gids worden de volgende straten genoemd; Broekweg, Burgemeester Lotsystraat, Commandeurstraat/steeg, Hoofdstraat, Katwijkerweg, Kruisweg, Castelpweg, Marinus Poststraat, Marktveld en Middenweg. Al deze straten zijn zichtbaar op de luchtfoto op de volgende bladzijde. De lijst telt 52 adressen.

We pakken de fiets en komende van uit Katwijk fietsen we langs Hols Krachtvoederbedrijf, de Wit (bouwmaterialen, grind en zandhandel), Henk Iterson, v.d.Perk (Anes en vd Perk), de Betonwarenfabriek, de Schelpkalkfabriek, potterieravelli, A.de Vries, J.vd.Mey (Dahliakweker), Rosmolen (expediteur) en de gebr. Bol. De strook langs de Rijn werd in beslag genomen door bedrijven, die afhankelijk waren van aanvoer per schip.

Via het bruggetje over de Wetering komen we op de Hoofdstraat met links Arie, de melkboer, Oosterlee en Gebr. Zandbergen (bloembollenkwekerij en handel). Rechts het Gemeentehuis met telefoonnummer 2929. Op de hoek met de Broekweg de slagerij. Slager van Tol had deze net overgenomen van slager van Kesteren (beiden worden in de gids genoemd). Aan de overkant van Stijn, smederij en rijwielherstel bedrijf. Fietsen we verder dan komen we langs Willem Streef of wel het Wapen van Valkenburg, Hotel, café en restaurant. Daar tegenover de bakkerij van de Vries, het Electro technisch bureau Jo Rhijnsburger, de kinderrechter Mr. Zwanenburg, het hoofd van de school meester van der Berg en Gerrit Ooms. Via de punt gaan we de Middenweg in. Daar heeft alleen D.D. de Vries (groentegrossier) een telefoon. Op de hoek met de Commandeurstraat zit Planje, Manufacturen, filiaal katwijk. Verder in deze straat op nummer 4 het woonhuis van de Commandant brandweer van de Kon. Marine Vliegkamp. Op de Castelweg was brood en koekbakker fa.Y.Meurs gevestigd en op de hoek met de Broekweg Gemeentewerken. We fietsen recht op het huis van Ds.E.J. Nijhuis; Gereformeerd Predikant (broekweg 6). Daarnaast was de Rijkspolitie, Post Valkenburg v.d. groep Sassenheim, postcommandant. Aan de andere kant van de dominee was de winkel van Bol (Spar), maar die hadden nog geen telefoon. Wel W.Oosterlee, de timmerman en aannemer. Via de Broekweg komen we op de Kruisweg. Langs Postmus (mest,riet en pulphandel), het winkeltje van J.M.van Gelderen en de Boerderij van de Vries. Op de hoek met de Burgemeester Lotsystraat was brandstofhandel G. de Wit en

zn. gevestigd. Daarnaast op de hoek met het Marktveld zat brandstofhandel de Vries Azn. Tegenover al deze handel woonden M. Corsel en G. Slootweg Szn.

We fietsen de Lotsystraat verder af en komen langs J.Balk; marechaussee, Brigade Valkenburg en langs P.E. Kuitert, kapitein P.E. (2x P.E.?). Via de Marinus Poststraat terug naar de punt fietsen we langs K.v.d.Broek (bedrijfsleider betonfabriek) en NJ de Koning, lood en zinkwerken.

We gaan de Hoofdstraat op richting Voorschoten, komen langs M.Brusee en zn.; groentenzouterij, bloemenkweker, aardappelhandel en gebroeders v.d.Mey. Op no.66 woonde Burgemeester A.C.de Wilde, op no.70 was de pastorie van de Hervormde kerk. Vervolgens was timmerman en aannemer Jac. Slootweg daar gevestigd. Allemaal aan de rechterzijde. Aan de kant van de Rijn was alleen maar open grond. De volgende met een telefoonaansluiting was garage, expeditiebedrijf S.M.Poot. Daarnaast Postmus, groothandel en schipper. Aan de overzijde woonde M. van Tol, varkenshandel en wethouder N. Ouwersloot. Aan het einde van de Hoofdstraat stond het huis van Boekee en aan de overzijde woonde D.van Dijk (veehouder). We fietsen via de Torenvlietslaan en Achterweg terug naar huis. Dat huis stond op Hoofdstraat 90 en inderdaad de familie Imthorn had nog geen telefoon.

COLOFON

Deze Nieuwsbrief verschijnt tweemaal per jaar en wordt uitgegeven door de Vereniging Oud Valkenburg.

Redactieadres

Jan Bakker, Hoofdstraat 6,
2235 CG Valkenburg. E-mailadres: janp.bakker@ziggo.nl

Oplage: 250 stuks t.b.v. de leden en andere belangstellenden.

Deze brief is ook te downloaden van de website www.oudvalkenburg.nl.